

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE
EŞİTLİK KURUMU

ESKİŞEHİR L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARET RAPORU

(Rapor No: 2021/03)

(Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 09.02.2021 tarih ve 2021/18 sayılı kararında oy çokluğu ile kabul edilmiştir.)

ŞUBAT 2021

KISALTMALAR.....	2
A. GİRİŞ.....	3
A.1. Ziyaret Yöntemi.....	4
B. GENEL BİLGİLER.....	5
B.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	5
B.1.1. Kurumun Fiziksel Koşulları.....	5
B.1.2. Kurum Personeli.....	6
B.1.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler.....	6
B.1.4. COVID-19 Salgımına Yönelik Tedbirler.....	7
C. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLERE YÖNELİK TUTUM VE HİZMETLERE İLİŞKİN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	9
C.1. Genel Bilgiler.....	9
C.2. Yönetim ve Personel.....	9
C.3. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri.....	10
C.4. Fiziksel Koşullar.....	11
C.5. Beslenme.....	12
C.6. Sağlık.....	13
C.7. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri.....	13
C.8. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler.....	14
C.9. Dış Dünya İle Etkileşim.....	15
D. TAVSİYELER.....	16
D.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	16
D.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler.....	17

KISALTMALAR

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
AÖF	: Açık Öğretim Fakültesi
AÖL	: Açık Öğretim Lisesi
AÖO	: Açık Öğretim Ortaokulu
BM	: Birleşmiş Milletler
CAT	: Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme
CPT	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
CETAS	: Cezaevi Reçete Takip Sistemi
COVID-19	: Yeni Korona virüs Hastalığı
HES	: Hayat Eve Sığar
İKM	: İnfaz ve Koruma Memuru
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
PCR	: Polymerase Chain Reaction
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

A. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), 6701 sayılı Kanunla insan onurunu temel olarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14 Eylül 2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol (OPCAT)'i imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından da bağlayıcılık kazanan OPCAT; taraf devletlerin, protokol kapsamında yetkilendirilmiş ulusal ve uluslararası mekanizmalar tarafından *ışkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için* kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaret yapılmasına izin verdiği bir sistem kurmaktadır.¹
3. Söz konusu protokol, taraf olan ülkelerin işkence ve kötü muamele ile mücadele amacıyla her türlü alıkonulma mekânlarını ziyaret etmeye yetkili bir Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) kurmasını düzenlemiştir²; bu görev, 6701 sayılı Kanunla Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna verilmiştir. 6701 sayılı Kanunun 2/1-k bendi uyarınca UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.
4. Kanunun 9 uncu maddesinin (j) bendinde ise; Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmektedir.
5. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna göre “Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, *“iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*³ Bu kapsamda, söz konusu tesisler kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldıkları alanlar olduğundan; 6701

¹ OPCAT, m. 2, m.3 ve 4.

² OPCAT, m.3.

³ 5275 sayılı Kanun, m.8

sayılı Kanununun 9/1-j hükmü uyarınca TİHEK, söz konusu ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz ziyaret gerçekleştirme yetkisine sahiptir.

6. Yukarıda verilen görev ve yetkiler kapsamında, 02.12.2020 tarihli ve 598 sayılı TİHEK Başkanlık görev emri üzerine, 14.12.2020 tarihinde Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna ziyaret düzenlenmiştir.
7. Ziyaret heyeti, ... 'den oluşmuştur.
8. Bu rapor, Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu⁴ ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

A.1. Ziyaret Yöntemi

9. Eskişehir L Tipi Ceza İnfaz Kurum ziyareti öncesinde heyet üyelerine PCR testi yapılmıştır. Kuruma girişte görevli personel tarafından heyet üyelerinin HES kodu sorgulamaları ve ateş ölçümleri yapılmıştır.
10. Ziyaret ilk olarak idare ile yapılan görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede TİHEK, Ulusal Önleme Mekanizması, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. Ziyaret derinlemesine bir inceleme yapılması adına gerçekleştirilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, kurumun mevcut durumu, özgürlüğünden mahrum bırakılan sayısı, sınıflandırmaları ve COVID-19 teşhisi konulan ve temaslı olan sayısı hakkında bilgiler alınmıştır.
11. Bu görüşme sonrasında idareden özgürlüğünden mahrum bırakılanların yerleşim planına ilişkin alınan belge üzerinden suç tipleri ve koğuştırmalarına göre aynı koğuştan iki kişi olması da göz önünde tutularak rastgele seçilen on yedi özgürlüğünden mahrum bırakılan ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Karantina koğuştalarında tutulanlarla ise alınan tedbirler nedeniyle görüşmeler gerçekleştirilememiş; ancak bu koğuştalarda tutulanlardan revire gidenlerle ortak alanda karşılaşıp görüşmeler yapılmıştır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla yapılan görüşmeler COVID-19 salgını nedeniyle koğuştalar yerine avukat görüşme odasında gerçekleştirilmiştir. Avukat görüşme odasında özgürlüğünden mahrum bırakılan kişinin bulunduğu kısım ile heyetin bulunduğu kısım cam bir bölmeyle ayrıldığı için bulaş riski olmadan görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personel bu alanda bulunmamıştır.

⁴ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

12. Ziyaret, özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla görüşmelerin bitimine müteakip sağlık servisi, açık ve kapalı spor salonu, avukat görüşme odası, kütüphane, kamera odası gibi alanlarda incelemelerle devam etmiştir. Ziyaret sonrası idare ile toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler, acil olduğu değerlendirilen hususlar paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun idare ile paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.
13. Kurum idaresi, ziyaret heyeti ile iş birliği içinde hareket etmiş, Kurumdaki bina ve eklentilerin tümüne erişiminin sağlanmasında ve rastgele seçilen özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla avukat görüşme odasında kurum personeli olmadan görüşme yapılmasında kolaylık sağlamış; sağlık servisi, kütüphane, spor salonları ve kamera odası gibi alanlarda incelemelerde bulunmasında, bilgi ve belgelerin paylaşılmasında olumlu bir tutum içerisinde olmuştur.

B. GENEL BİLGİLER

B.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

B.1.1. Kurumun Fiziksel Koşulları

14. 2019 yılı Temmuz ayında faaliyete geçmiş olan Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Eskişehir Seyitgazi karayolunun 14.km'nde ve Odunpazarı ilçesinde yer almaktadır. Eskişehir H Tipi Ceza İnfaz Kurumu ve Eskişehir 2 Nolu Açık Ceza İnfaz Kurumu ile aynı yerleşke içerisinde bulunmaktadır.
15. Kurumda, 59 adet büyük koğuş, 14 adet 3 kişilik oda, 2 adet engelli odası ve 92 adet tekli oda bulunmaktadır.
16. Bir büyük koğuş; 1 adet ortak kullanım alanı (159.96 m³), yatakhane bölümünde 8 adet oda (211.92 m³), 8 adet tuvalet (40.32 m³), 4 adet banyo (102.12 m³) ve 1 adet havalandırma bahçesinden (65.72 m²) oluşmaktadır.
17. Bir tekli oda; 1 adet ortak kullanım alanı ve yatakhane bölümü (33 m³), 1 adet banyo ve tuvalet (5.04 m³), 1 adet havalandırma bahçesinden (65.72 m²) oluşmaktadır.
18. Kurumda 4 adet süngerli oda bulunmaktadır.⁵

⁵ Bu odalar, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzüğün "Kısıtlayıcı önlemler" başlıklı 185'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca; tehlikeli hâlde bulunan, kurum güvenliğini, kendisinin veya diğer kişilerin güvenliğini ciddi tehlikeye düşüren hükümlü/tutukluların "saatlerle" ifade edilebilecek sürelerle, hükümlünün saldırganlığının devam edip etmediğinin belirli aralıklarla sakinleşip sakinleşmediğinin kamera ile gözlem ve kontrolünün yapıldığı odalardır.(*TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporu, 2018, s.15*)

19. Kurumda 1 adet kapalı spor salonu, 1 adet açık spor salonu, 200 kişilik kapasiteye sahip 11 adet derslik, 1 adet kütüphane bulunmaktadır.
20. Kuruma ilk girişleri yapılan özgürlüğünden mahrum bırakılanların COVID-19 tedbirleri kapsamında gözlem amaçlı tutuldukları iki geçici koğuş yer almakta; bu koğuşlarda ayrı ayrı tuvalet ve banyo, yatak, plastik masa ve sandalyeler bulunmaktadır. Bir odada kullanılmış plastik tabldotun masada bulunduğu gözlemlenmiştir.
21. Kurumda 360 adedi iç çevreyi izlemekte olan toplam 580 güvenlik kamerası bulunmaktadır. Kurum 7/24 kamera sistemi ile yatakhane, tuvalet ve banyolar haricinde odalar, ortak alanlar, havalandırma bahçeleri izlenmektedir. Süngerli odaların kameraları ise doğrudan Adalet Bakanlığı tarafından izlenebilmektedir. Mevcut kayıt cihazlarının 6 ay boyunca kayıt tutabildiği, merkez kontrol odasında görevli personellerin bulunduğu bilgisi idare tarafından aktarılmıştır.

B.1.2. Kurum Personeli

22. Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 365 personel görevli olarak çalışmaktadır. 1 Kurum Müdürü, 2 Kurum İkinci Müdürü, 1 idare memuru, 2 öğretmen, 1 psikolog, 2 sosyal çalışma uzmanı, 5 infaz ve koruma başmemuru, 275 erkek infaz ve koruma memuru, 39 kadın infaz ve koruma memuru, 9 cezaevi kâtabi, 1 şoför, 1 teknisyen, 3 sağlık memuru, 1 hemşire, 1 diş doktoru, 1 memur, 2 hizmetli bulunmaktadır.
23. Sağlık servisinde tam zamanlı çalışan 1 doktor ve 1 diş doktoru görev yapmaktadır.

B.1.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

24. Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun arttırılmış kapasitesi 1800 kişidir. Kurumda 1040'i hükümlü, 438'i tutuklu olmak üzere toplam 1478 özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmaktadır. Ziyaret tarihi itibariyle ise 1 kişinin İstanbul Bakırköy Ruh Hastalığı Hastanesinde ve 161 kişinin COVID-19 izni⁶ ile kurumda bulunmadığı ve hâlihazırda 1316 özgürlüğünden mahrum bırakılanın bulunduğu bilgisi idareden edinilmiştir.

⁶ 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un Geçici 9'uncu maddesinin 5'inci fıkrası ile; açık ceza infaz kurumlarında bulunan veya açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazanan ve uygun şartları taşıyan hükümlüler ile denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezalarının infazına karar verilen hükümlüler, yasanın Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girdiği 14/04/2020 tarihi itibariyle Covid-19 iznine çıkarılmıştır. Bu süre Sağlık Bakanlığının önerisi üzerine Adalet Bakanlığı tarafından her defasında iki ayı geçmemek üzere yedi kez uzatılabilir.

25. COVID-19 salgınının Türkiye’de görülmeye başladığı Mart ayından Kurumu ziyaret tarihine kadar özgürlüğünden mahrum bırakılanlarda pozitif görülen toplam vaka sayısı 52 olup tedavileri sonrasında PCR testleri negatif çıkmıştır.
26. Kurumda ziyaret tarihi itibariyle COVID-19 tanısı konulan 1 kişi bulunmaktadır. Aynı koşutta tutulan 31 kişiye de PCR testi yapılmış olup negatif çıkmıştır; ancak yine de gözlem amaçlı karantina koşullarında tutulmaktadır.
27. Kurumda özgürlüğünden mahrum bırakılan 138 kadın ve 12 çocuk bulunmaktadır.
28. Kurumda anne yanında kalan biri dokuz aylık bebek olmak üzere yaşları 2 ila 5 arası değişen toplam 8 çocuk bulunmaktadır.
29. Kurumda Afganistan, İran, Moldovya ve Suriye ülkelerinden yabancı özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmaktadır.
30. Kurumda engelli özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmamaktadır.
31. Kurumda kantin iş yurdu bulunmakta olup özgürlüğünden mahrum bırakılan 8 kişi çalışmaktadır.
32. Kurumda sigara içilmeyen koşul bulunmaktadır.

B.1.4. COVID-19 Salgınına Yönelik Tedbirler

33. COVID-19 salgını toplumun tüm üyelerini etkilemekle birlikte özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler özelinde daha fazla risk barındırmaktadır. COVID-19’un kapalı mekânlarda bulaş riski dikkate alındığında alıkonulma merkezleri veya koruma altında alınan yerlerde salgının yayılması daha hızlı gerçekleşebilmektedir. Ulusal Önleme Mekanizmaları görevi yürüten kuruluşlar kapalı mekânları izlemeye devam etmelidir; çünkü olağanüstü koşullarda işkence ve kötü muamele riski daha fazla ortaya çıkabilmektedir. Bununla birlikte özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin, alıkonulma merkezleri veya koruma altındaki yerlerde görevli personelin ve UÖM yetkililerinin salgından korunmasına yönelik "zarar vermeme (*do not harm*)" ilkesi ön planda tutularak bir takım önlemler alınması, çalışma yöntemlerinin duruma uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Özgürlüğü kısıtlanan kişilerin korunmasına yönelik ise Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 3. madde çerçevesinde devletlere atfedilen pozitif yükümlülükler yerine getirilmelidir.
34. COVID-19 salgını öncesinde görüşmeler odalar veya koşullarda toplu olarak gerçekleşmekte olup iddia veya şikâyetlerin kimden geldiği Kurum idaresi tarafından tahmin edilmesi zor olmakta iken; özgürlüğünden mahrum bırakılanları salgın riskine karşı korumak amaçlı avukat görüşme odalarında tek tek görüşmelerin gerçekleştirilmesi durumunda iddia veya şikâyetlerin

hangi kişi tarafından ifade edildiğinin idare tarafından öngörülebilir olması misilleme riski doğurmaktadır. Grrme gerçekleştirilen kişilere misilleme riskine karşı korumak için gizliliğe riayet edileceği hususu ayrıca vurgulanmıştır.

35. COVID-19 salgını döneminde; Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda izolasyona tabi tutulan ve görev yapan personel göreve başlamadan 48 saat önce PCR testine tabi tutulmakta ve sonuçları negatif çıktıktan sonra görevlerine başlamaktadır. Kurum personeli 24 saat çalışma ve 24 saat dinlenme olarak 10 gün dönüşümlü görevlerini ifa etmekte, 10 günlük izolasyon sürecini Eskişehir Açık Ceza İnfaz Kurumunda ve sonraki 10 günü evlerinde geçirmekte-dirler.
36. Görevli personel st aramalarında, kısmi ve genel aramalarda eldiven, maske ve siperlik kullanmakta; Kuruma girişlerde ellerin alkol bazlı el antiseptiği ile temizlenerek el hijyenine dikkat edilmektedir. Kurumda koğuş sayımları günde 2 kez yapılmakta iken özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla teması azaltmak için 1'e düşürülmüştür.
37. Kurum girişinde, koridorlarda ve ortak alanlarda alkol bazlı el antiseptiği; 14 gün izolasyon kuralı ve el hijyenine yönelik bilgiler içeren afişler asılı bulunmaktadır.
38. Kuruma gelecek ziyaretçilerin Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu Tavsiye Kararları doğrultusunda 01.09.2020 tarihinden itibaren HES kodu sorgulaması yapılarak, sorgu sonucu risk taşımayan ziyaretçiler kuruma alınmaktadır.
39. Kurum idaresi kurumdaki tüm taşıtların, koğuşların, koridorların, yemekhanenin, kantinin, mahkûm kabul biriminin, ziyaretçi mahallerinin, tuvalet ve banyoların, telefon kulübelerinin, telefon ahizelerinin, kapı kollarının, turnike ve X-Ray geçişlerinin ve diğer tüm ortak alanların temizlendiği ve kapalı ortamların sık sık havalandırıldığını ifade etmiştir.
40. Telefon ahizeleri her kullanım sonrası dezenfekte edilerek sonraki kullanıcıya kadar en az 30 dakika beklenmektedir.
41. Kuruma ilk defa kabul edilecek özgürlüğünden mahrum bırakılanlar kolluk tarafından hastaneye götürülerek PCR testi sonucuna göre hareket edilmekte olup test sonucunun negatif çıkması durumunda Kuruma kabul gerçekleştirilmektedir. İlk kabulde COVID-19 semptomu bulunduğu saptananlar doktor tavsiyesine göre ceza infaz kurumunda ayrı koğuşlarda veya hastane ortamında gözlem ve tedavileri tamamlandıktan sonra Kuruma veya odalarına alınmaktadır.
42. Zorunlu nakiller dışında Kurumlar arası nakil yapılmamakta olup hastane ve adliye gibi Kurum dışına çıkan özgürlüğünden mahrum bırakılanlar, Kuruma döndüklerinde 14 gün izolasyona tabi tutulduktan sonra PCR testi yapılarak negatif çıkması halinde koğuşlara alınmaktadır. Koğuş değişikliği gibi kurum içi hareketlilikler mümkün olduğunca yapılmamaktadır.

43. Kurumda avukat görüşleri; avukat görüş mahallinde veya kapalı görüş alanlarında temas kurmaksızın ve maske kullanarak gerçekleştirilmektedir.
44. Sağlık ve acil haller dışında; Kuruma dışarıdan gelen kargo, posta, kantin ürünleri, iaşe malzemeleri ve yakınları tarafından getirilen eşyalar 24 saat bekletildikten sonra dağıtımı yapılmaktadır.
45. Görüşme gerçekleştirilen kişiler koğuş içerisinde maske takmadıklarını; koğuş dışarısında ise idare tarafından verilen maskeleri kullandıklarını belirtmişler ve ziyaret esnasında koridorda karşılaşılanların tamamında maske takılı olduğu görülmüştür.

C. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLERE YÖNELİK TUTUM VE HİZMETLERE İLİŞKİN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

C.1. Genel Bilgiler

46. Ziyaret kapsamında görüşme yapılacak özgürlüğünden mahrum bırakılanların ismi teker teker infaz ve koruma memuru ile paylaşılmış ve avukat görüşme odasına gelenlerle görüşmeler yapılmıştır. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilenlere TİHEK hakkında genel bilgi, ziyaretin amacı ve kapsamı aktarılmış; isimlerinin heyet tarafından rastgele seçildiği bilgisi verilmiş ve gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır.

C.2. Yönetim ve Personel

47. Kurumda 5 infaz ve koruma başmemuru, 275 erkek infaz ve koruma memuru ve 39 kadın infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır.
48. COVID-19 salgını döneminde özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla doğrudan temas eden görevli sayısı 80-90 kişi arası değişmektedir.
49. Kurumda görev yapan personeller ilk olarak İKM Yetiştirme Eğitimine katılmaktadır. Kurumda görevli personellere insan hakları, işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimler Bakanlık bünyesinde bulunan eğitim merkezlerinde yapıldığı bilgisi idare tarafından aktarılmıştır. Bu yıl içinde göreve başlamış olan personeller COVID-19 salgını nedeni ile eğitim almamışlardır.
50. Kuruma hükmü kesinleşerek, tutuklanarak veya başka ceza infaz kurumlarından nakil yoluyla gelen özgürlüğünden mahrum bırakılanların mahkûm kabul kısmından girişleri yapılmaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanların ilk olarak infaz ve koruma memurları tarafından kaydının yapıldığı ve sonrasında 4 arama odasından birinde önlük verilerek aramalarının

yapıldığı, aramalarda tutulanların cinsiyetlerinin gözetilerek aynı cinsiyetteki infaz ve koruma memuru tarafından gerçekleştirildiği, şüphe halinde aramanın doktor eşliğinde yapıldığı idare tarafından ifade edilmiştir. Kabul kısmına birden fazla özgürlüğünden mahrum bırakılan geldiği durumlarda araması biten bekleme odasında beklemekte ve sonrasında X-Ray cihazından geçerek kuruma giriş yapmaktadır.

51. Kuruma ilk giriş yaptıklarında özgürlüğünden mahrum bırakılanlar geçici koğuşa yerleştirilmekte; idare ve gözlem kurulunun, özgürlüğünden mahrum bırakılanın dosyası üzerindeki incelemelerinden sonra gözlem ve sınıflandırma yapılarak suç grubuna uygun olan koğuşa veya odaya verilmektedir.
52. Görüşme gerçekleştirilen özgürlüğünden mahrum bırakılanların tamamı infaz ve koruma memurlarından memnun olduklarını, sorunlarını çözmekte yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir.
53. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar idarenin kendilerine yaklaşımlarının yapıcı olduğunu; bazıları ise Kurum müdürü ile görüşmek için birden fazla dilekçe verdiğini ancak yazılı veya sözlü yanıt alamadıklarını dile getirmişlerdir.

C.3. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri

54. Kurum içi dilekçeler, dilekçe kontrolü yapan görevliler tarafından günlük olarak alınarak dilekçenin konusu ve mahiyeti açısından birim birim ayrılmakta; infaz ve koruma başmemuru tarafından imzalanarak Kurum 2. Müdürü tarafından ilgili birimlere havale edilmektedir. İlgili dilekçeler Kurum dışına gönderilmediği için evrak kayıt numarası verilmemektedir. Kurum dışı dilekçelerde de aynı prosedür izlenmekte olup UYAP üzerinden verilen otomatik çıkış numarası özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiye verilmektedir.
55. Kurumda son 6 ayda yapılan şikâyet bulunmamaktadır. Kurumda yaşanan ve adli birimlere bildirilen 27 adli vaka vardır. Kurumda son bir yıl içinde kötü muamele iddiasıyla yapılan başvuru 3 adettir. Yapılan başvurular tek kişilik odada tutulma, televizyonda tüm kanallara erişememe ve dilekçelerin eksik gönderilmesi, gözlük temin edilmemesi gibi iddiaları içermektedir. Tek kişilik odada tutulma kapsamında Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı gerekli incelemeyi başlatmış ve iddia edenin 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 9. maddesi gereğince tek kişilik odada tutulduğu belirtilmiştir. Diğer iddialar kapsamında gerekli incelemelerin yapıldığı ilgili bilgi ve belgelerde heyet tarafından görülmüştür.

56. Kurumda son bir yıl içinde 194 adet Kınama, 159 adet Bazı Etkinliklerden Alıkoyma, 28 adet Ücret Karşılığı İşten Yoksun Bırakma, 27 adet Haberleşme, 184 adet Ziyaretçi Kabulünden Yoksun Bırakma, 820 adet Hücreye Koyma, 11 adet Uyarma, 45 adet Onarma Tanzim Etme, 17 adet Harcamalara Sınır Koyma, 1 adet Teşvik Esas Ayrıcalıklardan Alıkoyma, 24 adet Ziyaretin Kapalı Şekilde Yapılması, 60 adet Odaya Kapatma olmak üzere toplam 1570 disiplin cezası alan özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmaktadır.
57. Kurumda tutulanlar tarafından cezaevi uygulamaları nedeni ile İnfaz Hâkimliğine yapılan 34 adet şikâyet bulunmaktadır. Şikâyet konuları ise; su sorunu, günlük iâşe bedeli, hafta sonu kapalı ve açık görüş talebi, hafta sonu telefon görüş talebi, tekli odada kalma taleplerini içermektedir.

C.4. Fiziksel Koşullar

58. Kurumun ısınma sistemi aynı kampüs içerisinde bulunmakta olan Eskişehir 2 Nolu Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından karşılanmakta; yangın söndürme sistemi bulunmaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ısınma ile ilgili problemlerinin olmadığını, çok sık elektrik kesintilerinin yaşandığını belirtmişlerdir. İdare elektrik kesintilerinin bölgenin altyapı eksikliğinden kaynaklandığını aktarmıştır.
59. Kurumda havalanma bahçeleri mevsim şartlarına ve havanın aydınlanma ve kararına süresine göre değişmekte olup güneş doğmasıyla açılmakta olup güneş batmadan kapanmaktadır. Tekli odalarda bulunanlar ise günlük olarak belirlenen 2 saat arasında havalandırma bahçesini kullanmaktadır. Görüşme yapılan özgürlüğünden mahrum bırakılanlar havalandırma bahçesinin ortalama olarak yaz mevsiminde saat 18.30'da ve kış mevsiminde saat 17.30'da kapandığını ifade etmişlerdir.
60. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar Kurumda 7/24 temiz suya erişim sağlayabilmektedir. Sıcak suyun ise günlük olarak sabah, öğlen ve akşam olmak üzere belirli saatlerde sağlandığı bilgisi idare tarafından verilmiştir. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar da sıcak suyun Çarşamba, Cuma ve Pazar olmak üzere haftada üç gün 10.00-12.00 ile 13.00-15.00 saatleri arasında verildiğini ve sıcak su konusunda sıkıntılarının olmadığını dile getirmişlerdir.
61. Koşulların temizliği özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler tarafından kantinden temin edilen temizlik ürünleri ile gerçekleştirilmektedir. Ayrıca COVID-19 salgını döneminde Kurum tarafından her koğuşa günlük olarak bir bardak olacak şekilde çamaşır suyu verildiğini idare ve özgürlüğünden mahrum bırakılanlar belirtmiştir.

62. Kurumda özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilere ait yatak, yastık, nevresim, battaniye ve dolabının bulunmakta olduğu kendilerince ifade edilmiştir.
63. Kurumda çamaşırhane olmayıp nevresim ve çarşaf lar Eskişehir 2 Nolu Açık Ceza İnfaz Kurumunda yıkanabilmektedir; ancak COVID-19 salgını nedeniyle ara verilmiştir. Görüşme gerçekleştirilenler kıyafetlerini elde yıkadıklarını, yaz mevsiminde havalandırma bahçesinde kış mevsiminde ise koğuş içerisinde kuruttuklarını belirtmişlerdir.
64. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar bir sorun ile karşılaştıklarında, taleplerini iletmek istediklerinde veya acil durumlarda koğuşlarda yer alan butonu kullanarak görevli personel ile iletişim kurmaktadır. Görüşme gerçekleştirilenlerin bazıları koğuşlarındaki butonların arızalı olduğunu, personel ile iletişim kurmak istediklerinde zorluk yaşayabildiklerini dile getirmişlerdir. İdareye bu durum aktarılmış ve idare de bazı butonların arızalı olduğunu ifade etmiştir.
65. Kurumda bir adet kantin bulunmaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar fiyatların makul olduğunu, akşamdan kantin fişi doldurduklarını ve ertesi gün öğlen saatlerinde kantin ihtiyaçlarının sağlandığını ifade etmişlerdir.
66. Görüşme yapılan kadınlardan bazıları kantinde satılan hijyenik pedlerin kalitesiz olduğunu ve alerjiye sebep olduğunu dile getirmişler ve çeşitliliğin artırılması talebinde bulunmuşlardır. İdareden alınan kantin listesi heyet tarafından incelendiğinde farklı kalitede hijyenik pedlerin satıldığı görülmüştür.

C.5. Beslenme

67. Kurumun günlük yemek ihtiyacı aynı kampüs içerisinde bulunan Eskişehir 2 Nolu Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından yapılarak dağıtılmakta olup; Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün iâşe bedeli artırımını konulu yazısı ile özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ve görev başında bulunan personel için günlük iâşe bedeli 10.00 TL; çocuklar için 18.00 TL; annesiyle birlikte kalan çocuklar ile süt emziren anneler ve hamileler için 10.00 TL iâşenin yanında ilave olarak 8.00 TL'lik ek gıdalar verilmesi; annesiyle birlikte kalan çocuklara yaşları dikkate alınarak diyetisyen ve doktorun belirleyeceği günlük besin ve enerji ihtiyacına göre durumuna uygun 18.00 TL'lik gıda verilmesi belirlenmiştir.
68. Diyet yemek ihtiyacı olan özgürlüğünden mahrum bırakılanlara iâşe bedelini geçmemek kaydıyla Diyabet doktoru, kurumda görevli aile hekimi ve ambar memurunca ortaklaşa diyet yemek hazırlanarak dağıtılmaktadır.

69. COVID-19 salgını nedeniyle karantinada olan özgürlüğünden mahrum bırakılanlara yemekler tek kullanımlık plastik tabldotlarda verilmekte olup bulaşı riskini önlemeye yönelik iyi uygulama örneği olarak değerlendirilmektedir.
70. Görüşme gerçekleştirilen özgürlüğünden mahrum bırakılanların bazıları yemeklerin ortalama kişi başı bir bardak şeklinde olduğunu; bazıları ise yemeklerin yağlı olduğunu, tatlarının iyi olmadığını; ihtiyacı olanlara ise diyet yemek verildiğini ifade etmişlerdir. İdare yemeklerin günlük iâşe bedeli kapsamında verildiğini belirtmiştir.

C.6. Sağlık

71. Kurumun revir biriminde mesai saatlerinde görevli bir aile sağlık hekimi ve bir diş doktoru bulunmaktadır. Ayrıca 4 sağlık personeli görev yapmakta olup revirde 24 saat görevli personel bulunmaktadır.
72. Revir biriminde muayene olmak isteyen özgürlüğünden mahrum bırakılanlar dilekçe ile talep etmekte; Kurum doktoru tarafından hastaneye sevk edilmesi uygun görüldüğü takdirde ilgili hastanelerden randevu alınarak sevk işlemleri yapılmaktadır.
73. Kronik hastalıkları bulunan özgürlüğünden mahrum bırakılanlar revir birimi tarafından takip edilmekte; ilaçların takibi CETAS ile yapılmakta ve anlaşmalı eczaneler aracılığıyla ilaçlar temin edildikten sonra psikiyatri ilaçları günlük olarak ve diğer ilaçlar ise kutuları ile kendilerine verilmektedir.
74. Görüşme gerçekleştirilen özgürlüğünden mahrum bırakılanlar dilekçe ile talep etmeleri durumunda revire çıkabildiklerini; hastaneye sevk gerekmesi durumunda Kuruma geri geldiklerinde karantina koğuşunda tutulacakları için kendi iradeleri ile sevk edilmek istemediklerini; Kurumda gerekli tedavi ve takiplerinin yapıldığını ifade etmişlerdir.
75. Diş doktoru haftada bir gün Salı günleri olmak üzere ve ortalama 50 tutulana diş tedavisi yaptığını, diğer günler ise acil olan hastalarla ilgilendiğini, Kurumda dolgu, diş çekimi, diş temizliği gibi işlemler gerçekleştirdiğini belirtmiştir.

C.7. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri

76. Psiko-sosyal serviste 1 psikolog ve 2 sosyal çalışma uzmanı kadrolu olarak görev yapmaktadır. Ancak kanser tedavisi görmekte olan psikolog COVID-19 salgını nedeniyle 2020 Mart ayından itibaren izinde; sosyal çalışmacı ise doğum izninde bulunmaktadır.

77. Psiko-sosyal servisin Kurumda tutulan özgürlüğünden mahrum bırakılanların kişisel gelişim ve ruhsal sağlığı açısından bilgiler vermekte olduğu ve tahliye sonrası yaşantılarına kolaylık sağlanması amaçlandığı idare tarafından belirtilmiştir.
78. Revirde yapılan görüşmelerde ağrı kesici ilaçlarla intihar girişiminde bulunan özgürlüğünden mahrum bırakılanların olduğu bilgisi verilmiştir. Psikolog Kurumda olmadığı için heyet üyeleri kendisiyle telefon görüşmesi gerçekleştirmiştir. COVID-19 salgını öncesinde intiharı önlemeye yönelik çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir.
79. Görüşme gerçekleştirilen özgürlüğünden mahrum bırakılanlar psikolog Kurumda olmadığı için görüşemediklerini ifade ederek psikolog görüşmesi talep etmişlerdir.

C.8. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler

80. Sosyal ve sportif faaliyetlerden her oda veya koğuş ayda iki sefer yararlanmaktadır; ancak COVID-19 süresince bu faaliyetlere ara verilmiştir.
81. Kapalı spor alanının basketbol ve voleybol; açık spor salonunun ise futbol oynamaya yönelik olup yeni ve kullanıma çok uygun bir alan barındırdığı heyet tarafından görülmüştür. COVID-19 salgını nedeniyle sportif faaliyetlere ara verildiği için açık spor salonu kullanılmamaktadır. Heyet tarafından açık spor salonunun görece geniş ve kullanıma uygun olması sebebiyle her koğuşun ayrı ayrı kullanabileceği önerisi idareye sunulmuş; idare ise her kullanım sonrası dezenfekte edilmesi gerektiği için zor olduğunu belirtmiştir.
82. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar COVID-19 salgını nedeniyle kütüphaneden iki haftada bir kitap alındığını, gazete talep edebildiklerini ve Eğitim Biriminin yoğun çalıştığını belirtmişlerdir. Heyet üyeleri tarafından kütüphane ziyaret edilmiş; İngilizce, İspanyolca ve Fransızca gibi farklı dillerde kitaplar olduğu görülmüştür. Kütüphanede 2500 kitap bulunmakta olup Kültür ve Turizm Bakanlığı ile yapılan protokol neticesinde İl Halk Kütüphanesinden kitap sağlanacağı; ziyaret kabul ve kargo ile kitap kabul ettiklerini ancak incelemesinin bazen uzun sürebildiği görevli personel tarafından aktarılmıştır.
83. Kurumda eğitim ve öğretim faaliyetleri; okuma-yazma kursları, konferanslar, Kur'an kursu, önemli gün ve haftalar hakkında programlar hazırlama, AÖO, AÖL ve AÖF öğrencilerinin sınav öncesi ve sınav sonrası hazırlık programları yapıldığı; COVID-19 salgını süresince ara verildiği idarece belirtilmiştir.
84. Kurumda AÖO'da 30, AÖL'de 181, AÖF'de 103 özgürlüğünden mahrum bırakılan kayıtlı olup eğitimlerine devam etmektedir. Kurumda okuma-yazma bilmeyen 2, ilkokul mezunu 2, ortaokul mezunu 3 ve lise mezunu 1 çocuk bulunmaktadır. Kurum öğretmeni ile

gerçekleştirilen görüşmede tutulanların online olarak sınavlarına girebilmekte olduğunu; COVID-19 tanısı konulan ve temaslı olanların ise ayrı ayrı dersliklerde girdiklerini ifade etmiştir. Kurumda öğretimlerine devam etmeyen tutuklu çocuklar bulunmakta olup; idare bazı ailelerin çocuklarının ceza infaz kurumundan ayrılacağı bu nedenle örgün olarak devam etmesi düşüncesi ile açık öğretim programlarına devam etmelerini istemediklerini belirtmiştir.

85. Görüşme gerçekleştirilen özgürlüğünden mahrum bırakılanlardan biri koşullarında TV'nin kırıldığını ve şu an olmadığını; karantina koşullarında olanlar ise TV'nin olmadığını dile getirmişler ve karantina koşullarında bulunmasını talep etmişlerdir. İdare karantina koşullarında 14 gün süre ile tutuldukları ve Kuruma ait fazladan olmadığı için de karantina koşullarında TV'nin yer olmadığını ifade etmiştir.
86. Kurumda Diyanet İşleri Başkanlığından görevli bir vaiz olup özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla görüşmeler yapıldığını ancak COVID-19 salgını nedeniyle ara verildiğini idare belirtmiştir.

C.9. Dış Dünya İle Etkileşim

87. ACEP⁷ kapsamında sayım, telefonla görüşme, görüntülü görüşme, kantin siparişi, dilekçe gibi hizmetlerin özgürlüğünden mahrum bırakılanların yaşam alanına bir kabin içerisine yerleştirilen KİOSK aracılığıyla yerine getirilmesine imkan sağlayan yazılım ve pilot deneme için donanım (KİOSK Cihazları) temin edilerek Sincan 2 Nolu L Tipi Ceza İnfaz Kurumunda başlatılan proje ve teknik altyapısının ülke genelinde kurulması hedefleri iyi uygulama örneği olarak değerlendirilmektedir.
88. Kurumda COVID-19 salgını süresince açık ve kapalı görüşler ayda 2 kez kapalı olmak üzere 45 dakika; haftalık telefon hakkı ise her hafta 20 dakika olarak kullandırıldığı bilgisi idare tarafından aktarılmıştır.
89. Görüşme yapılan özgürlüğünden mahrum bırakılanlar COVID-19 salgını nedeniyle açık görüşlerin yapılmadığını, bu görüşmelerin kapalı şekilde ayda 2 defa 45 dakika olacak şekilde yapıldığını, ailesi uzakta olup maddi durumu iyi olmayanların görüşlere gelemediklerini, telefon görüşme hakkının 10 dakikadan 20 dakikaya çıkarıldığını ve bu aramada tek numara ile görüşme haklarının olduğunu dile getirmişlerdir. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar

⁷ Ceza İnfaz kurumlarında hâlihazırda yapılan uygulamaların teknolojik gelişmelerden faydalanarak geliştirilmesi, daha önce hiç yapılmamış yeni teknolojik uygulamaların ceza infaz kurumlarına entegrasyonu ve bu sayede kurumlarda yapılan işlerin güvenilirliğinin artırılarak daha hızlı ve daha az iş gücü ile yapılmasının amaçlandığı proje.

telefon ile görüşme haklarını kullanırken eşi ve anne-babasıyla görüşebilmek için iki numara arama haklarının olmasını talep etmişlerdir.

90. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar mektuplarını haftada bir gönderebildiklerini, idareden arttırılması yönünde talepte bulduklarını ve haftada iki gün olacak şekilde düzenlendiğini ifade etmişlerdir. Kütüphanede görevli personel yabancı dilde mektupların olabildiğini, Kurumda tercüman olmadığı için üniversitelerdeki akademisyenlerden yardım aldıklarını ifade etmiştir.
91. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar avukat görüşme odasında veya SEGBİS aracılığıyla avukatları ile görüştiklerini belirtmişlerdir.
92. Kurumda 2 adet SEGBİS cihazı olup ziyaret sırasında bir cihaz aracılığıyla duruşma gerçekleşmektedir.

D. TAVSİYELER

D.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

93. Kuruma ilk girişleri yapılan özgürlüğünden mahrum bırakılanların tutulduğu geçici koğuşların temizliğinin düzenli yapılması,
94. Kıyafet, nevresim ve çarşaf gibi kişisel eşyalar elde yıkanmakta olup; yüksek sıcaklıklarda yıkama özelliğine sahip çamaşır makinelerine göre yeterli hijyen barındırmamaktadır. Ayrıca kış mevsimi şartlarında elde yıkama ve kurutma zorluğu yaşanmaktadır. Bu bağlamda çamaşır yıkama ve kurutma işlemlerinin kısa vadede Eskişehir 2 Nolu Açık Ceza İnfaz Kurumunda sağlanması; uzun vadede Kurumun yeni faaliyete geçtiği göz önünde de tutularak çamaşırhane kurulması adına girişimlerde bulunulmasının değerlendirilmesi,⁸
95. Koğuşlarda yer alan arızalı olan butonların tamir edilmesi,
96. Kurumun psiko-sosyal servisinde hizmetlerin devam etmesi adına geçici olarak psikolog görevlendirilmesi için gerekli işlemlerin başlatılması,
97. Kurumda COVID-19 salgını nedeniyle eğitsel, sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlere ara verilmiş bulunmaktadır ancak Kurumun açık spor salonunun görece geniş ve kullanıma uygun olması nedeniyle her koğuşun ayrı ayrı kullanımına yönelik düzenlemeler yapılması,

⁸ TİHEK, Bandırma 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyaret Raporu, m 96.

98. Kurumda özgürlüğünden mahrum bırakılanlardan okuma-yazma bilmeyenlere özellikle çocuklara okuma-yazma kurslarının düzenlenmesi ve öğretimlerine devam etmelerine yönelik teşvik edilmesi⁹,
99. COVID-19 tanısı konulan, temaslı olan veya Kurum dışından gelen özgürlüğünden mahrum bırakılanlar karantina koşullarında tutulmakta olup diğer koşullardaki mevcut benzer şartların benimsenmesi, karantina koşullarında vakitlerini geçirebilmek adına TV sağlanması,

D.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

100. Göreve başlayıp eğitim alamayan personellere insan hakları, işkence ve kötü muamele yasağını da kapsayacak şekilde online eğitim programlarının düzenlenmesi,
101. Özgürlüğünden mahrum bırakılanların haftalık telefon ile görüşmelerinin en az iki numara arama hakkı olacak şekilde arttırılması,¹⁰ tavsiye edilmektedir.

⁹Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik, md 89/3.

¹⁰Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik, md 74/2-f.

KARŞI OY GEREKÇESİ

İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü gereği oluşturulan ve Ulusal Önleme Mekanizması görevi gören TİHEK;

h) İşkence ve kötü muamele ile mücadele etmek ve bu konuda çalışmalar yapmak.

1) İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak.

j) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmekle görevlidir.

Kısaca 6701 sayılı kanunla Kuruma verilen görev **İNSAN ONURU TEMELİNDE ÇALIŞMALARINI SÜRDÜRMEKTİR.**

Bu görev; Ek İhtiyari Protokolün 19. maddesinde belirtildiği üzere özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin işkence ve diğer zalimane, gayriinsanî veya küçültücü muamele veya cezaya karşı korunması amacı ile **BU KİŞİLERE YÖNELİK TUTUMU DÜZENLİ OLARAK İZLEMEK** ile yerine getirilir.

Tarafı olduğumuz sözleşmelerde de insan onuruna vurgu yapılmakta, işkence ve kötü muamelelerin fiziksel ve ruhsal bakımdan insanda bıraktığı derin acı ve ızdırap olgusu üzerinde durulmaktadır.

Alıkoyma yerlerinin düzenli önleyici ziyaretlerle izlenmesi, özgürlüğünden mahrum bırakılan kişilerin alıkonma koşullarının ve bu kişilere karşı muamelenin tüm yönlerini ilk elden değerlendirerek, zaman içinde işkence ve kötü muameleyi önlemeyi amaçlayan bir süreçtir.

Alıkoyma yerlerine yapılan bu ziyaretlerin önleyici niteliği onu, bağımsız ulusal organların yapacağı diğer türden ziyaretlerden ve özellikle alıkonanların yaptıkları bireysel şikayetlerin soruşturulması için yapılan ziyaretlerden amaç ve yöntem bakımından ayırır.

Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında alıkoyma yerlerine yapılan düzenli ve habersiz ziyaretlerin ana amacı, alıkonanların insan haklarına saygı gösterilip gösterilmediğini izlemek ve ihlallere, özellikle işkence ve diğer kötü muamele biçimlerine karşı caydırıcı olmaktır.

Yapılan ziyaretler aynı zamanda alıkoyma koşullarının (altyapı, su, sıhhi tesisat ve hijyen dahil) değerlendirilmesini, sağlık bakımının yeterlilik ve uygunluğunun; insan haklarına ve kanuni güvencelere uyulmasını ve korunmasını, olası işkence ve diğer kötü muamele biçimlerinin izlenmesini ve belgelenmesini gerektirir.

Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında yapılan ziyaretler adli bir vakanın soruşturması veya tesislerin denetimi şeklinde olmamalıdır.

Kurumun görevi ziyaret edilen yerdeki genel havayı, alıkonulan kişiler ile personel arasındaki ilişkileri gözlemlemektir. Bu gözlem yapılırken gizlilik ve işbirliğine önem verilmelidir.

Tavsiyeler de bu ilkeler kapsamında yapılmalıdır.

İş bu rapor bir tespitten öte gitmemektedir. 6701 sayılı Kanun ve diğer uluslararası mevzuat merkezinde insanın olduğu, hak eksenli değerlendirmelerin bolca yer aldığı hususları aramaktadır.

Sonuç olarak raporun İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kurulan Ulusal Önleme Mekanizması kapsamının çok azını ihtiva ettiği görüş ve kanaatindeyim.

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

KARŞI OY GEREKÇESİ

Eskişehir L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyaret Raporu ile ilgili olarak;

Ziyaret Heyetinin, mahkum koşullarının ziyareti sırasında mahkumlar tarafından iddia edilen konularla ilgili olarak, cezaevi yönetiminden herhangi bilgi ve belge almaksızın sadece mahkum ifadelerine dayanarak tespit ve tavsiyede bulunulduğu görülmüştür. Ayrıca yapılan tavsiyelerin mantıklı ve tutarlı olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla tek taraflı olarak düzenlenen ziyaret raporuna katılmam mümkün değildir. Yukarıda belirttiğim gerekçelerle sayın çoğunluğun kararına katılmıyorum.

Saffet BALIN
Kurul Üyesi